



RAN - 2408000604020001

**RAN-2408000604020001****S. Y. B. Com. (Sem. - IV) Examination April - 2025****Major - Advance Accounting and Auditing-3 (Cost Accounting)****[ Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.  
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

S. Y. B. Com. (Sem. - IV)

Name of the Subject :

Major - Advance Accounting and Auditing-3 (Cost Accounting)

Subject Code No.: 2408000604020001

Seat No.:

Student's Signature

**પ્ર. 1. સુચના પ્રમાણે જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ)****10**

- રૂ. 10,00,000 માં પૂર્ણ કરવા માટે સંમત થયેલા કરારમાં 70% કામ પૂર્ણ થઈ ગયું છે. પ્રમાણિત કામ રૂ. 5,00,000 છે અને કરેલા કામની કિંમત રૂ. 5,60,000 છે તો બિનપ્રમાણિત કામની પડતર શોધો.
- નવસારી થી સુરત વચ્ચે એક બસ દોડે છે જે કુલ 40 કિલોમીટર (એક તરફ) અંતર કાપે છે. બસની બેઠક ક્ષમતા 50 પેસેન્જરોની છે. તે દરરોજ ચાર રાઉન્ડ ટ્રિપ કરે છે જતી વખતે મુસાફરીમાં બેઠકો 100% ભરેલી હોય છે પરંતુ વળતી વખતે તે 40% ખાલી હોય છે. બસ મહિનામાં 25 દિવસ દોડે છે. બસનો વાર્ષિક ખર્ચ રૂ. 19,20,000 આવે છે તો પેસેન્જર કિલોમીટર દીઠ પડતર શોધો.
- નીચેની માહિતી જોબ નં. 259 માટે આપવામાં આવી છે:  
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ. 10,000; પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. 20,000; કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 60%; અન્ય ખર્ચ કારખાનાના પડતરના 20%. જોબની વેચાણ કિંમત પર 20% નફો ગણવાનો છે. જોબ નં. 250 ની વેચાણ કિંમત કેટલી થશે?
- એક કારખાનામાં 1,000 એકમનો ઉત્પાદન કરવા માટે 100 કિલો માલસામગ્રીનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે જે કિલો દીઠ રૂ. 2 લેખે થાય છે. જૂન મહિનામાં 1,200 એકમોનું ઉત્પાદન કરવામાં આવ્યું હતું જ્યાં માલસામાનનો 100 કિલો વપરાશ થયો હતો, જેની કિંમત 2.10 રૂ. પ્રતિ કિલો હતી. માલ સામાન ભાવ વિચલન અને માલ સામાન વપરાશ વિચલનની ગણતરી કરો.

RAN-2408000604020001 ]

[ 1 ]

[ P.T.O. ]

P0169

5. એક શુદ્ધિકરણ પ્રક્રિયામાં 1,000 લીટર રૂ. 25 પ્રતિ લિટરના ભાવે દાખલ કરવામાં આવે છે. સીધી મજૂરી રૂ. 15,000 છે અને પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 3,500 આવે છે. સામાન્ય નુકસાન દાખલ કરેલા એકમોના 15% છે અને જેની ઊપજ લીટરના 1 રૂ. લેખે થાય છે. ખરેખર ઉત્પાદન 925 લિટરનું થાય છે તો અસામાન્ય વધારો કે અસામાન્ય નુકસાનની કિંમત શોધો.
6. કરાર કિંમત રૂ. 25,00,000  
કુલ થયેલ ખર્ચ રૂ. 12,50,000  
મળેલ રોકડ (પ્રમાણિત કામના 80%) રૂ. 12,00,000  
કરારનો નફો 25%  
બિનપ્રમાણિત કામની પડતર શોધો.
7. એક ઉત્પાદનમાં કાચો માલસામાન ચાર પ્રક્રિયાઓ P, Q, R અને S માંથી પસાર થાય છે અને દરેક પ્રક્રિયાનો તૈયાર માલ બીજી તરતની પ્રક્રિયા માટે કાચો માલ બને છે. ચારેય પ્રક્રિયા P, Q, R અને S માં દાખલ કરેલ એકમોના અનુક્રમે 25%, 20%, 20% અને 16<sup>2</sup>/<sub>3</sub>% બગાડ થાય છે. જો S પ્રક્રિયામાં છેવટે 80,000 કિલો માલ તૈયાર થાય તો પ્રથમ પ્રક્રિયાની શરૂઆતમાં કેટલા કિલો કાચો માલસામાન દાખલ કરવામાં આવ્યો હશે તેની ગણતરી કરો.

પ્ર. 2.

પ્રાચી કન્સ્ટ્રક્શન લિ. તા. 1 જાન્યુઆરી 2024 ના રોજ એક કરાર કર્યો હતો. કરારની કિંમત રૂ. 50,00,000 હતી અને કંપનીએ પ્રમાણિત કામના આધારે અધુરા કરાર પર નફાનો અંદાજ લગાવવાનું નક્કી કર્યું.

14

તારીખ 31મી ડિસેમ્બર 2024 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટેના કરાર સાથેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

રૂ. 12,00,000 માલ સામાન કરારના સ્થળ પર મોકલવામાં આવ્યો હતો.

મજૂરી રૂ. 8,00,000, પ્રત્યક્ષ ખર્ચ રૂ. 2,00,000 અને પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 1,00,000 છે.

તારીખ 1 જુલાઈ 2024 ના રોજ રૂ. 5,00,000 ના ખંત્રની ખરીદી કરવામાં આવી હતી, જેના પર વાર્ષિક 20% લેખે સીધી લીટી પદ્ધતિ પ્રમાણે ઘસારો ગણવામાં આવે છે.

વર્ષના અંતે 80% કામ પૂર્ણ થઈ ગયું હતું અને પૂર્ણ થયેલા 75% કામ માટે પ્રમાણપત્ર મળ્યું હતું. બિન પ્રમાણિત કામની કિંમત રૂ. 2,00,000 હતી. રૂ. 50,000 ની મજૂરી ચૂકવવાની બાકી છે. તારીખ 31 ડિસેમ્બર 2024 ના રોજ હાથ પર માલ સામાન રૂ.

3,00,000 હતો. વર્ષ દરમિયાન કોન્ટ્રાક્ટર પાસેથી રૂ. 25,00,000 મળેલ છે.

31મી ડિસેમ્બર 2024 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે કરાર ખાતું તૈયાર કરો અને નફા

નુકસાન ખાતામાં ફેરબદલી કરવાની નફાની ગણતરી કરો. કોન્ટ્રાક્ટર નફા નુકસાન ખાતે નફાનો <sup>2</sup>/<sub>3</sub> ભાગ રોકડના ધોરણે જમા લે છે.

અથવા

પ્ર. 2. રાજ કપૂર ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની પાસે બે ટ્રક છે દરેકની ક્ષમતા 5 ટનની છે. મહાલક્ષ્મી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ કોલસાની ખાણોથી ફેક્ટરી સુધી કોલસો લઈ જવા માટે તેનો ઉપયોગ કરે છે. દરેક ટ્રક મહિનામાં 25 દિવસ, દરરોજ 100 માઈલ (50 માઈલ એક બાજુ) ની 2 રાઉન્ડ ટ્રીપ કરે છે. ટ્રકનો ખર્ચ રૂ. 2,80,000 થાય છે, જેની ભંગાર કિંમત રૂ. 40,000 છે અને તેનું આયુષ્ય 10 વર્ષનું છે.

14

નીચેના ખર્ચાઓ થાય છે:

ડ્રાઈવરનો પગાર: બે ટ્રક માટે 4 ડ્રાઈવરોને દર મહિને રૂ. 2,500 દરેક ડ્રાઈવર લેખે આપવામાં આવે છે

વીમો: દરેક ટ્રક માટે વાર્ષિક રૂ. 12,000

રોડ ટેક્સ: દરેક ટ્રક માટે ત્રિમાસિક રૂ. 1,500

ઈંધણ: માઈલ દીઠ રૂ. 10

મરામત: માઈલ દીઠ રૂ. 2

ગેરેજ ભાડું વાર્ષિક: રૂ. 36,000

જો ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની ભાડા પર 50% નફો ઈચ્છતી હોય, તો મહાલક્ષ્મી ઈન્ડસ્ટ્રીઝને ટન-માઈલ દીઠ કેટલું ભાડું વસુલવું જોઈએ?

પ્ર. 3. પ્રિન્સ લિમિટેડની એક વસ્તુનું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયાઓ : પ્રક્રિયા અ, પ્રક્રિયા બ અને પ્રક્રિયા ક માંથી પસાર થાય છે. જેમાં 10,000 એકમો, રૂ. 20,000 ની કિંમતે દાખલ કરવામાં આવે છે.

14

ઓક્ટોબર 2023 માટે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે.

વિગત	પ્રક્રિયા અ	પ્રક્રિયા બ	પ્રક્રિયા ક
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	Rs. 30,000	Rs. 25,000	Rs. 20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	Rs. 15,000	Rs. 12,000	Rs. 10,000
પરોક્ષ ખર્ચા	Rs. 10,000	Rs. 8,000	Rs. 5,000
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલા એકમોના)	5%	4%	3%
સામાન્ય બગાડની ઊપજ કિંમત	Rs. 2	Rs. 3	Rs. 4
ખરેખર ઉત્પાદન	9,400 એકમ	9,100 એકમ	8,800 એકમ

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાઓના ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયાની એકમદીઠ પડતર કિંમત શોધો તેમજ અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારાના ખાતા પણ તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર. ૩. a. ક્રિષ્ના કંપનીના એક વસ્તુના એક એકમના ઉત્પાદનના પ્રમાણને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. 07

20 લીટર રસાયણ, 40 રૂ લેખે રૂ. 800

100 ક્વાકો, પ્રતિ ક્વાકના રૂ. 3 રૂ. 300

માર્ચ 2024 માં 20 એકમ માલસામાનનું ઉત્પાદન કરવામાં આવ્યું જેનો કુલ ખર્ચ રૂ. 39 લીટર દીઠ લેખે રૂ. 14,820 થયો. મજૂરી ખર્ચ રૂ. 7,260 થયો, જે ક્વાક દીઠ રૂ. 3.30 લેખે થયો છે.

માલસામાન અને મજૂરીના વિચલનોની ગણતરી કરો.

b. જોબ નંબર 1669 અંગે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થયેલ છે. 07

માલસામાન

લાકડું 40 કિલો, કિલોદીઠ રૂ. 100 લેખે

લોખંડ 25 કિલો, કિલો દીઠ રૂ. 200 લેખે

મજૂરી

વિભાગ 1 : 50 ક્વાક, ક્વાક દીઠ રૂ. 4 લેખે

વિભાગ 2 : 75 ક્વાક, ક્વાક દીઠ રૂ. 2 લેખે

ચલિત ખર્ચ

વિભાગ 1 : 10,000 ક્વાકો માટે રૂ. 20,000

વિભાગ 2 : 15,000 ક્વાકો માટે રૂ. 15,000

સ્થિર ખર્ચ

9,000 ક્વાકો માટે રૂ. 18,000

ઉપરની માહિતી પરથી જોબ નંબર 1669 ની પડતરની ગણતરી કરવાની છે અને જો વેચાણ કિંમત પર 20% નફો ચડાવવાનો હોય તો વેચાણ કિંમત શોધો.

પ્ર. 4. ટૂંક નોંધ લખો: (કોઈપણ ત્રણ) 12

1. સ્વયં ભાવવર્ધક કલમ
2. પ્રક્રિયાના હિસાબોમાં બગાડ કે ઘટ
3. સેવા પડતરના લક્ષણો
4. મજૂરી ખર્ચ વિચલન
5. જોબ પડતર પદ્ધતિના ફાયદા

**ENGLISH VERSION**

**Q. 1. Solve the following (Any Five)**

**10**

1. 70% of the work has been completed, in a contract which was agreed to be completed in Rs. 10,00,000. The work certified is Rs. 5,00,000 and the cost of work done is Rs. 5,60,000. Find the cost of work uncertified.
2. A bus runs between Navsari to Surat, a total distance of 40 Kms. (one way) The seating capacity of the bus is 50 passengers. It makes 4 round trips per day On outward trip, the seats are 100% occupied, but in the return journey, it is 40% empty. The bus runs 25 days in a month. The annual cost of the bus comes to Rs. 19,20,000. Find the cost per passenger kilometre.
3. From the following details, given for Job 259: Direct materials Rs. 10,000 Labour Rs. 20,000, Works expenses 60% on labour, other expenses 20% on works cost. The tender price should include 20% profit on selling price. What would be the estimated selling price of Job No. 259?
4. A factory has a standard of using 100 kgs of material for producing 1000 units at a price of Rs. 2 per kg. In the month of June 1,200 units were manufactured where the actual usage of material came to 100 kgs at a price of Rs. 2.10 per kg. Find the material price variance and the material usage variance.
5. The input of a refining process is 1,000 litres at Rs. 25 per litre. The direct labour is Rs. 15,000 and overheads come to Rs. 3,500. Normal loss is 15% of the input which is sold at Rs. 1 per litre. Actual output comes to 925 litres. What will be the value of abnormal gain or abnormal loss?
6. 

Contract price-	Rs. 25,00,000
Total expenditure incurred -	Rs. 12,50,000
Cash received (80% of work certified) -	Rs. 12,00,000
Profit on contract	25%

Find out the cost of uncertified work.
7. In a manufacturing unit raw material passes through four processes P, Q, R and S and the output of each process is the input of the subsequent process. The loss in the four processes P, Q, R and S are respectively 25%, 20%, 20% and  $16\frac{2}{3}$  % of the input. If the finished product at the end of process S is 80,000 kgs, what is the quantity of raw materials required at the beginning of process P?

**Q. 2.** Prachi Constructions Ltd. undertook a contract on 1<sup>st</sup> January 2024. The contract price was Rs. 50,00 000, and the company decided to estimate profits on incomplete contracts based on the work certified. **14**

The following details relate to the contract for the year ended 31<sup>st</sup> December 2024:

Materials worth Rs. 12,00,000 were sent to the site. Wages amounted to Rs. 8,00,000; direct expenses Rs. 2,00,000 and indirect expense Rs. 1,00,000. A plant of Rs 5,00,000 was purchased on 1<sup>st</sup> July 2024 on which the depreciation is provided at 20% per annum on the straight-line method.

At the end of the year, 80% work has been completed and the certificate is received for 75% of the work completed. The uncertified work at cost is Rs. 2,00,000. The wages of Rs. 50,000 are yet to be paid. Materials of hand at 31<sup>st</sup> December, 2024 were Rs. 3,00,000. Rs. 25,00,000 has been received from the contractee during the year.

Prepare the Contract Account for the year ended 31<sup>st</sup> December 2024 and calculate the profit to be transferred to the Profit and Loss Account considering that the contractor takes  $\frac{2}{3}$ <sup>rd</sup> profit on cash basis to the profit and loss account.

**OR**

**Q. 2.** Raj Kapoor transport company owns two trucks, each with a capacity of 5 tons. They are used by Mahalakshmi industries to carry coal from coal mines to the factory. Each truck makes 2 round trips of 100 miles each (50 miles each way) daily, 25 days a month. The truck costs Rs. 2,80,000 with a scrap value of Rs. 40,000 and a useful life of 10 years. The following expenses are incurred: **14**

Driver's salary: 4 Drivers are kept at Rs. 2,500 per month for two trucks

Insurance: Rs. 12,000 per annum for each truck

Road tax: Rs. 1,500 per quarter per truck

Fuel: Rs. 10 per mile

Maintenance: Rs. 2 per mile

Garage Rent: Rs. 36,000 per annum

If the transport company wants a 50% profit on the fare, how much fare should Mahalaxmi Industries charge per ton-mile?

**Q. 3.** Prince Ltd. produces a product through three consecutive processes: Process A, Process B and Process C. 10,000 units were introduced at a cost of Rs. 20,000. The following information is provided for the month of October 2023: **14**

Particulars	Process A	Process B	Process C
Direct Material	Rs. 30,000	Rs. 25,000	Rs. 20,000
Direct Wages	Rs. 15,000	Rs. 12,000	Rs. 10,000
Production Overheads	Rs. 10,000	Rs. 8,000	Rs. 5,000
Normal loss of Input units	5%	4%	3%
Scrap value of normal loss	Rs. 2	Rs. 3	Rs. 4
Output transferred to next process	9,400 units	9,100 units	8,800 units

Prepare the Process Accounts for Process A, Process B, and Process C, showing the cost per unit at each stage. Also prepare the abnormal wastage and abnormal gain account, wherever necessary

**OR**

- Q. 3. a.** The Data of Krishna company gives the following details about the standard cost of a product, for making one unit of a product **07**

20 litres of chemical at the rate of Rs. 40 per litre      Rs. 800  
100 hours at the rate of Rs. 3 per hour.                      Rs. 300

In the month of March 2024, 20 units were produced for which the material cost came to Rs. 14,820 at the rate of Rs. 39 Per litre. Labour cost was Rs. 7,260, which is Rs. 3.30 per hour.

Calculate the material and labour variances.

- b.** The following information has been obtained for job no. 1669 **07**

Materials

Wood 40 kgs @ Rs. 100 per kg.

Iron 25 kgs @ Rs. 200 per kg.

Wages

Department 1: 50 hours @ Rs. 4 per hour

Department 2: 75 hours @ Rs. 2 per hour

Variable Overheads

Department 1: Rs. 20,000 for 10,000 hours

Department 2: Rs. 15,000 for 15,000 hours

Fixed Overheads: Rs. 18,000 for 9,000 hours

From the above information, find the cost of Job no. 1669 and also find the selling price if profit of 20% is to be taken on selling price.

- Q. 4. Write a short note on: (Any three)** **12**

1. Escalation Clause.
2. Wastage and loss in Process accounts.
3. Characteristics of Operating Costing.
4. Labour Cost variances.
5. Advantages of Job costing.